

Új Ptk. - Kúria: az új magánjogi kódex kiemelkedő jogászi teljesítmény

Budapest, 2012. május 1., kedd (MTI) - Kiemelkedő jogászi teljesítmény az új polgári törvénykönyv (Ptk.) javaslata a Kúria szerint - mondta a legmagasabb bírói fórum polgári kollégiumának vezetője az MTI-nek.

Wellmann György hangsúlyozta: a magánjogi kódex nemcsak egy jogszabály a sok ezerből, hanem az alaptörvény után talán a legjelentősebb törvény, amely az emberek és a jogi személyek - civil, illetve gazdasági szervezetek - jogviszonyainak (személyi, illetve vagyoni) túlnyomó részét szabályozza. Ráadásul az új Ptk. a korábbinak több mint a kétszerese, mintegy 1600 paragrafus, amely magába olvaszt több, korábban önálló törvénybe foglalt jogterület is, így például a családjogot vagy a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozást.

Az új kódex a magánjogi jogviszonyok lehető legteljesebb körét öleli fel nyolc könyvben. A néhány paragrafusból álló bevezetők és a záró rendelkezéseken túl félszáz paragrafus foglalja össze az ember mint jogalany témakörét, mintegy négyszáz a jogi személyekre vonatkozó szabályozást, mintegy kétszáz a dologi jogot, mintegy hatszáz a kötelmi jogot, azaz a szerződésekre vonatkozó szabályozást, és mintegy száz paragrafus tárgyalja az öröklési jogot. Továbbra is külön törvényben marad az egyedi munkaszerződések és a szellemi alkotások - iparjogvédelem, szerzői jogok - területe.

A Vékás Lajos akadémikus vezetésével másfél évtized alatt elkészült új Ptk.-javaslat a jelenlegi törvénykönyvnek hozzávetőleg a felét őrizte meg, a negyedét korigálta, egy másik negyedrészében pedig lényegileg megváltozott, vagy teljesen új tartalmat kapott - mondta el a kollégiumvezető.

A javaslat általános indoklására hivatkozva kifejtette: a kodifikáció során a létező, élő jogból indultak ki, és ahol lehetséges, fenntartották azt, csakis ott és annyiban változtattak, ahol és amennyiben a megváltozott társadalmi-gazdasági viszonyok miatt valóban szükséges volt. A kodifikáció során újító, alternatív megoldásokat sem fogadtak el, ha azok túlzott bizonytalanságot okoztak volna. Ugyanakkor a négy évtizedes államszocialista berendezkedése során végletekig leegyszerűsödött magánjogi forgalom viszonyai között eltűnt számos jól működő jogtechnikai megoldás, ezért a piacgazdaság viszonyainak újra meghonosítása után két évtizeddel szükségessé vált az árnyaltabb, új viszonyokat jobban rendező polgári jogi szemlélet.

A szakember elmondta: az 1953 és 1959 között készült jelenlegi Ptk.-t eddig több mint másfél száz alkalommal módosították, túlnyomórészt a rendszerváltás után. A szakmában már az 1990-es években teljes egyetértés alakult a tekintetben, hogy szükség van új kódexre. A javaslat nem választ egyetlen külföldi mintát, de merít az új külföldi magánjogi kódexekből, általában a nemzetközi gyakorlatból, különös tekintettel a magyar jogot közvetlenül is befolyásoló uniós szabályozásra, amely szervesen beépült például a fogyasztóvédelembe vagy a társasági jogba. Ezen túlmenően az új Ptk. nagymértékben hasznosítja a felsőbb bírósági gyakorlatban kikristályosodott megoldásokat - mondta a Kúria kollégiumvezetője. Kérdésre válaszolva hangsúlyozta: maga is részt vett az új Ptk. előkészítésében, és a politika részéről semmiféle elvárást nem tapasztalt.

A kodifikáció mindvégig szakmai mederben maradt, a legélesebb viták is szigorúan jogdogmatikai kérdések körül forogtak, ilyen volt például, hogy a társasági jog önálló törvényben maradjon, vagy az új kódex része legyen - jegyezte meg Wellmann György.

Az új Ptk. általános indoklása szerint "egy szociális elemekkel átszőtt" piacgazdaság magánjogi feltételeit kívánja megteremteni elsősorban a magánautonómia széles körű biztosításával, amelynek alapja a magántulajdon teljes körű elismerése, továbbá a szerződés, illetve az egyesülés és társulás szabadsága.

Wellmann György kifejtette: az új kódex mellett nem lesz önálló kereskedelmi törvény, a javaslat magában foglalja az üzleti világ professzionális szereplőinek és a magánszemélyeknek a magánjogi viszonyait is. Ezért például a kötelmi jog általános szabályait úgy kellett megalkotni, hogy azok ne csak a magánszemélyek egymás közti kapcsolatát, hanem a kereskedelmi forgalom szerződéseit is képesek legyenek rendezni, így a kötelmi jog szabályozása erre az utóbbi, magasabb követelményszintre épül. Ahol viszont szükséges, ott speciális rendelkezések vonatkoznak a fogyasztókra - akik az új Ptk. szerint csak természetes személyek lehetnek - azért, hogy a piacgazdaság szigorúbb követelményei között is mérsékeljék kiszolgáltatottságukat.

A gazdasági forgalom igényeinek magasabb szintű kielégítése érdekében a javaslat tartalmazza többek között a versenyeztetési eljárásban történő szerződéskötés, illetve a szerződés átruházás szabályait és új szerződéstípusokat, például a factoring-, a lízing- és a bizalmi vagyongazdálkodási szerződést, illetve az áruforgalom területén a közvetítői, a forgalmazási és a franchise szerződést. A szerződési fegyelem erősítése érdekében pedig szigorúbbá válnak többek között a szerződésszegő károkozó kimentésének szabályai.

A Kúria kollégiumvezetője arra is felhívta a figyelmet, hogy a kötelmi jog területén minden bizonnyal még évekig párhuzamosan kell alkalmazni a régi és az új Ptk.-t, hiszen az új kódex csak a hatálybalépését követően megkötött szerződésekre alkalmazható, a korábbi szerződésekből pedig még évekig keresztül származhatnak jogviták.

A kormány rövidesen tárgyalja az új Ptk.-t, azután kerülhet sor a parlamenti vitára. A törvény feltehetően az idén ősszel történő megszavazását követő egyéves felkészülési idő után lép majd hatályba, várhatóan a jövő év második felében vagy 2014. január 1-jén.